

EINES

Jesús del Hoyo a la seu que té el col·legi al carrer Paradís de Barcelona. JOSEP LOSADA

Jesús del Hoyo

DEGÀ DEL COL·LEGI OFICIAL DE DISSENY GRÀFIC DE CATALUNYA

“No hem sabut explicar a l'empresa que el disseny no és frivolitat”

ANNA PINTER
BARCELONA

Barcelona i Catalunya tenen una llarga trajectòria en disseny, però des del col·legi denuncieu que encara està massa associat al disseny plàstic.

Així és, fa vuit anys, des que es va crear el col·legi, que treballem perquè s'entengui que el paradigma ha canviat, que el dissenyador no és l'artista ni el cartellista del segle passat. No es pot seguir amb una imatge del disseny decimonònic. Quan obrim l'ordinador en l'interfície hi ha disseny gràfic, també n'hi ha en una caps de galetes, és una activitat transversal. El disseny és ampli, no és un model repetitiu i clonat ni centrat en dissenyadors. No es pot construir un disseny des dels dissenyadors

sinó des del disseny. El que encara està per construir és el teixit del disseny.

Per què no s'ha aconseguit construir aquest teixit de què parla?

Perquè el lloc on el disseny comença a treballar, en la societat, en la indústria, en la pime, etcètera, no ha entès que el disseny és molt més que frivolitat, plasticitat o bohèmia. És evident que no ho hem explicat bé, i no han entès que és una actitud de l'exercici professional, però no és la majoritària ni la més rendible. El disseny és una activitat transversal de la societat i necessària. El disseny és una peça estructural de qualsevol projecte, però lamentablement encara estem en la fase en què el disseny només es busca per fer un projecte bonic quan ja està acabat.

D'aquí la diferència res-

pecte a Europa?

Sí, aquest és el fet que ens fa diferents a la baixa respecte als veïns europeus. A Alemanya qualsevol empresa per petita que sigui contracta un dissenyador per desenvolupar el seu producte i això ha afavorit que hi hagi un nivell mitjà molt alt. I així és quan funciona, l'empresa mitjana veu en el disseny un aliat. Aquí no més tenim tres o quatre estrelles. Si tenim una immensa mediocritat i una petita elit no serveix de gaire a la societat.

Qui és el responsable que hi hagi aquesta desvinculació entre disseny i empresa a Catalunya?

Per una banda, el model de formació en disseny que encara orbita massa en la vessant plàstica. Per una altra banda, un empresari que només veu el dissenyador com un artista que

no té encaix en el procés productiu empresarial. En tercer lloc també és responsabilitat de l'administració que ha posat els diners públics només per impulsar marques buides de contingut, com Disseny Barcelona que es presenta com una qüestió lúdica. A més, no s'estan coordinant els diferents esglaons de formació del disseny i això ha acabat generant molt intrusisme i manca d'especialització. No s'ha estructurat bé i això és responsabilitat de l'administració. I és frustrant perquè a Barcelona hi ha la segona escola de disseny més antiga del món (1775), i ens queda la sensació que tenim la figura però no el caliu.

I quina responsabilitat hi tenen els dissenyadors gràfics?

No hem sabut transmetre el missatge del valor del

dissenyador i en el moment que ha arribat la crisi ens hem convertit en un professional ràpidament prescindible. La bona notícia és que després de dos anys i mig molts dissenyadors han optat per anar a benefici amb empreses, que quan aconseguixin resultats cobrin per la seva feina.

Potser aquest procés ajudarà a apropar disseny gràfic i empresa?

Jo crec que sí, ens farà entendre que estem en el mateix vaixell i que sense encàrrec no hi ha disseny. L'administració també té un paper determinant en aquest moment perquè això passi.

De quina manera?

Lamentablement l'administració està destinant diners públics per donar visibilitat al disseny gràfic amb uns perfils molt festius i frívols. Encara hereus de les olimpíades i “del disseny o treballes?”. Alerta, perquè són diners públics. I no es té en compte el disseny com a estructura econòmica amb capacitat d'incentivar el producte local i de proximitat que ajudaria a dinamitzar la pime.

A aquesta manca de consideració del disseny com una activitat transversal que arrosseguen se suma la crisi. Quins efectes ha tingut sobre la professió?

Calculem que al voltant del 60% del sector està baixant la persiana, però a més a més els joves que surten dels estudis de disseny gràfic més del 90% van directament a l'atur. L'autoocupació és molt habitual en el sector, però és tan precària que es converteix més que res en un *hobby*, i això no construeix futur per a aquestes persones. El disseny està en ruïnes. I sistemàticament s'han anat construint aquestes ruïnes perquè no hi ha hagut valor per plantejar els problemes del sector.

Quines accions, doncs, creu que cal fer?

S'ha de fer un full de ruta real, analitzar el que tenim i deixar de viure de la fama del disseny de Barcelona. Haurem d'estructurar més l'ensenyament, clarificar els graus i exigir al professional que ho sigui. L'administració no pot contractar gent que no sigui professional del disseny només per donar oportu-

El disseny està en ruïnes. S'ha anat construint el sistema sobre aquestes

L'administració segueix destinant diners a alimentar marques sense contingut

El 60% dels dissenyadors catalans han deixat de treballar per la crisi

nitats. S'han d'acabar els concursos frívols, i insisteixo s'ha d'exigir professionalitat. A més a més, cal fer passos seriosos i que l'administració potenciï les empreses de dissenyadors, que és el que generaria xarxa i tindria un major retorn a la societat.

Quin és ara com ara el perfil més habitual del dissenyador gràfic a Catalunya?

Normalment són estudis d'un o dos dissenyadors com a molt. Són estructures de microempreses que tenen més mentalitat de taller que d'empresa. A Europa més del 70% dels dissenyadors gràfics treballen a les empreses com a assalariats, aquí és al revés, el 80% són *freelance* que treballen per a empreses.

La part positiva és que disposeu d'estructures febles, però més flexibles.

Sí, és així, i a més a més amb la crisi cada cop es fa més el treball en xarxa, i ens fa ser força competitius.

Al col·legi teniu una llista de firmes proveïdores que es mereixen la qualificació d'empreses de confiança. Per què aquest servei?

És una reacció per generar aliances i treballar mitjançant acords de confiança, de serveis al dissenyador i disseny amb el client. Volem superar la por.